SVERIGES RIKSDAG

Kommittémotion L

Motion till riksdagen 2026/27:2686

av Hanna Schölander m.fl. (L)

En modern alkoholpolitik för din frihet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera svensk alkoholpolitik genom att stärka principen om frihet under ansvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Systembolaget möjlighet att utvecklas genom utökade öppettider, försäljning av kylda alkoholprodukter och förbättrade möjligheter till hemleveranser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta licensbutiker för öl och vin som ett reglerat komplement till Systembolaget och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla alkohollagens regler för restauranger, barer och andra seriösa företag genom att ta bort onödiga administrativa hinder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla gårdsförsäljningen genom förenklade regler för småskaliga producenter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det förebyggande arbetet mot riskbruk och missbruk genom tidiga insatser och bättre samordning vid samsjuklighet samt motverka langning och illegal alkoholhantering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En modern alkoholpolitik tar sin utgångspunkt i människors frihet och de möjligheter som en levande mat- och dryckeskultur skapar. Restauranger, barer och uteserveringar är viktiga mötesplatser där människor bygger relationer, nya idéer föds och sociala gränser suddas ut. De bidrar till gemenskap, tryggare och mer levande stadsmiljöer och ett rikare kultur- och nöjesliv.

För Liberalerna handlar det om att se utelivet som en tillgång för samhället och ge människor större frihet att forma sina egna liv. Alkoholpolitiken behöver därför inte bara handla om att begränsa risker, utan också om att möjliggöra nya idéer, verksamheter och mötesplatser. Reglerna behöver moderniseras för att möjliggöra nya verksamheter och mötesplatser, samtidigt som samhället fortsatt ska förebygga missbruk och alkoholrelaterade skador.

Enklare regler för restaurang och företag

Regelverket för alkoholservering behöver moderniseras. Seriösa företag och verksamheter ska kunna bedriva sin verksamhet utan onödig administrativ börda, samtidigt som kraven på ansvarsfull alkoholservering ska finnas kvar.

Det finns idag regler som begränsar möjligheten att utveckla nya koncept inom restaurang- och besöksnäringen. Liberalerna vill därför förenkla reglerna för serveringstillstånd, möjliggöra take-away av alkohol från restauranger och barer samt tillåta så kallade BYOB-restauranger, där gäster kan ta med egna alkoholhaltiga drycker.

Liberalerna vill också införa en så kallad krogmeter, som ger restauranger och barer möjlighet att använda en mindre yta utanför sin lokal för servering utan särskilt tillstånd. Tillsammans med enklare cateringregler, friare möjligheter till provsmakning och förenklade bestämmelser kring dryckeshantering kan detta minska onödig administration, stärka företagandet och bidra till mer levande gator, torg och stadsmiljöer.

Ett modernt och tillgängligt Systembolag

Systembolaget har fortsatt en viktig funktion inom svensk alkoholpolitik. Samtidigt behöver verksamheten utvecklas för att bättre möta människors vardag och förändrade behov.

Liberalerna vill därför att Systembolaget ska kunna hålla öppet alla dagar i veckan fram till klockan 20 samt ges möjlighet att sälja kylda alkoholprodukter. Vidare bör

Systembolagets möjligheter till hemleveranser utvecklas genom att leveranser ska kunna genomföras även utanför ordinarie öppettider.

Som ett ytterligare steg i moderniseringen bör reglerade licensbutiker för öl och vin kunna tillåtas som ett komplement till Systembolagets försäljning.

Stärka möjligheter för småskaliga producenter

Sverige har fått fler småskaliga producenter inom dryckesområdet. Dessa företag bidrar till lokal utveckling, entreprenörskap och besöksnäring. Gårdsförsäljning är en möjlighet att stärka kopplingen mellan produktion, besöksverksamhet och lokalt företagande.

För att skapa bättre förutsättningar för dessa verksamheter bör reglerna för gårdsförsäljning utvecklas. Liberalerna vill bland annat förenkla reglerna för besöksarrangemang, höja möjligheterna för producenter att växa och minska administrativa hinder för verksamheter som redan uppfyller kraven för ansvarsfull alkoholhantering.

Ett tydligare fokus på förebyggande arbete

En modern alkoholpolitik måste förebygga problem innan de växer sig stora. Tidiga och lättillgängliga insatser från socialtjänsten är viktiga för att fånga upp personer med riskbruk och missbruk. Samtidigt måste stödet fungera för personer med både beroende och psykisk ohälsa. Ingen ska falla mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården på grund av otydliga ansvarsförhållanden. Därför behövs bättre samordning vid samsjuklighet.

Arbetet mot langning, illegal alkoholhantering och oseriösa aktörer måste också vara tydligt och konsekvent. Verksamheter som inte följer reglerna ska möta tydliga konsekvenser.

Därför vill Liberalerna se en mer modern alkoholpolitik som bygger på frihet under ansvar - med större tillit till människor och tydligt fokus på att bekämpa missbruk och alkoholrelaterade skador.

En alkoholpolitik som värnar både frihet och folkhälsa

Svensk alkoholpolitik har under lång tid präglats av ett starkt fokus på kontroll, begränsningar och riskhantering. Samhället har ett tydligt ansvar att förebygga alkoholens negativa konsekvenser, såsom missbruk, våld och otrygghet. Samtidigt behöver alkoholpolitiken utvecklas i takt med samhället och bättre skilja mellan de situationer där alkohol orsakar problem och de situationer där människor tar ansvar för sin egen konsumtion.

Vuxna människor ska ha stor frihet att fatta egna beslut om sina liv, samtidigt som samhällets insatser ska riktas dit de behövs som mest. Genom att förena tillit till individen med ett tydligt förebyggande arbete kan alkoholpolitiken värna både människors frihet och folkhälsan.

Hanna Schölander (L)

Mauricio Rojas (L)

Marianne Littke (L)

Joar Forssell (L)

Roger Haddad (L)

Camilla Mårtensen (L)

Lina Nordquist (L)

Pär Gustafsson (L)